

© Branko Sekuli?

En els últims anys s'han anat fent intervencions en la restauració i conservació de Kalemegdan, el complex o parc cultural-històric, que formen la fortalesa de la ciutat antiga de Belgrad i els camps al seu voltant. Aquestes intervencions tenen alguna cosa especial, que no estan fetes per cridar l'atenció. Ni decideixen ser pedres angulars que canviaran el destí del desenvolupament. Ni pretenen aprofitar l'oportunitat per deixar marca. No s'enfaden si no les notem. I, generalment, no les notem, perquè no molesten. No són criticables, perquè semblen ser-hi des de l'origen dels temps. Són educades, respectuoses, amables i generoses.

Com que l'objectiu d'aquest text no és fer una anàlisi històrica, nombraré les dades més essencials, per entendre amb més facilitat el context. La fortalesa data del segle I D.C. i ha anat evolucionant sota la cultura Romana, Bizantina, Hongaresa, Sèrbia, Austríaca i Otomana. Després de segles de reconquestes de la fortificació, entre aquestes cultures, finalment en 1867 comença a perdre el seu caràcter militar i a partir de 1869 comença a convertir-se en parc cultural-històric Serbi. *(És fàcil trobar informació històrica abundant i precisa, per als més interessats.)*

A partir d'aquí, la fortalesa va patir grans destrosses durant els bombardejos de la I Guerra Mundial, quan gairebé tots els edificis del seu interior van ser destruïts i una gran part de la muralla va estar seriosament damnificada.

A la II Guerra Mundial, la fortalesa va ser presa per les forces d'ocupació alemanyes, fins a 1944, quan s'hi va allotjar l'exèrcit d'alliberament de Iugoslàvia, que va abandonar el Kalemegdan el 1946, i a partir d'aleshores tot l'espai de la fortalesa i dels camps, va passar a estar sota la protecció de l'estat.

(Per cert, Kalemegdan prové de les paraules turques "Kale" (fortalesa) i "Mejdan" (camp de batalla). Els Turcs també l'anomenaven "fichir-bajir" que vol dir "turó per pensar".)

Fa uns 20 anys, el Kalemegdan era un lloc una mica fosc. A la nit no era massa agradable passejar-s'hi i molts llocs es percebien bastant ruïnosa. Era un parc-patrimoni de caràcter diürn, on de vegades hi anàvem a jugar a futbol, o a visitar el zoo i, abans que es fes fosc, potser els més valents s'hi feien algun petonet.

Últimament passejo amb freqüència pel Kalemegdan i els seus voltants, i des de fa un parell d'anys, tot i que he estat allà tota la vida, he començat a notar que hi és, d'alguna manera el percebo com a més majestuós.

No es respira l'aire d'intervencions d'arquitectura contemporània, ni tampoc nyaps d'alguns arquitectes-polítics de torn. Es respiren bones intencions en cada petita intervenció que, en conjunt, han donat com a resultat un parc preciós, ple de vida, continguts i activitats variades però en harmonia, on, per molt que m'hi hagi passejat mil vegades, sempre descobreixo algun recorregut nou i alguna cosa interessant.

Algú va saber exactament on i com posar la il·luminació, cada pedra i maó, i va saber trobar algun contingut ben triat que despertés l'interès del públic. Tot això sense tocar massa la seva pell original, i sense pretensions de convertir-lo en un monument. És una obra que es relaciona amb la gent i que guanya en valor vivint-la. Des del meu punt de vista, el Kalemegdan ha guanyat, subtilment i discreta, un gran valor patrimonial, coronant la ciutat de Belgrad.

És evident, que en el nostre país tenim, tot i la complicada situació política actual, professionals que fa molt bé la seva feina, en silenci, des de l'ombra i amb pocs recursos. No obstant això, els projectes megalòmans (?Belgrad sobre l'aigua?, per exemple) impulsats pels interessos dels partits polítics, dirigeixen les vistes cap a l'escenari més pompós i prometedor.

Sembla que davant de les inversions privades (i sovint estrangeres) ens hem d'agenollar, guardar al calaix els estudis, anàlisis i plans urbanístics desenvolupats durant dècades, per veure com un projecte nou va arrossegant-ho tot, fins i tot canviant les lleis de forma expresse per a que es pugui executar més ràpidament i sense qüestionar-ho.

Què m'ha portat a escriure sobre el Kalemegdan? En general, la vida política d'aquest país sempre ha fet pudor de corrupció, les coses no són transparents i no es fan bé. Per això, les poques vegades que podem descobrir alguna activitat ben intencionada, és quan podem veure que encara hi ha gent que té bones intencions i que ho fa bé, pensant en l'interès de tots. El meu objectiu és doncs fer un tribut a la bona feina de l'empresa pública per a la conservació del Kalemegdan (<http://www.beogradskatvrdjava.co.rs> ^[1]); la seva tasca és d'agrair i dóna bones esperances.

Si teniu l'oportunitat de passar per Belgrad, fixeu-vos en allò que no us cridi l'atenció. Gaudiu de la gent amable i hospitalària, i del que queda de l'herència arquitectònica que encara hem sabut conservar.

Branko Sekuli?, arquitecte. Corresponsal COAC a Belgrad, Sèrbia.

[2]

Tornar

[3]

Copyright@ Col·legi d'Arquitectes de Catalunya : <https://www.arquitectes.cat/ca/mon/revista-corresponsals/herois-discrets-belgrad>

Links:

[1] <http://www.beogradskatvrdjava.co.rs>

[2] <https://www.arquitectes.cat/ca/printpdf/printpdf/10674>

[3] <https://www.arquitectes.cat/ca/javascript%3Ahistory.back%281%29>